

Langvenweg te Hunsel

rapport 1844

Langvenweg, Hunsel (gemeente Leudal)

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

J. Holl
R. van Lil

Colofon

ADC Rapport 1844

Langvenweg, Hunsel (gemeente Leudal)
Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

Auteurs: J. Holl en R. van Lil

In opdracht van: Econsultancy BV

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, februari 2010
Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.
ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
dr. E. Lohof

ISBN 978-90-6836-834-5

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033-299 81 81
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Doelstelling en vraagstelling	7
2 Resultaten bureauonderzoek	7
3 Inventariserend Veldonderzoek	8
3.1 Methodes	8
3.2 Resultaten	8
3.3 Interpretatie	8
4 Conclusies	9
5 Aanbeveling	9
Literatuur	9
Lijst van afbeeldingen en tabellen	9
Bijlage 1 Boorgegevens	13

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Limburg
Gemeente:	Leudal
Plaats:	Hunsel
Toponiem:	Langvenweg
Kadastrale gegevens:	Gemeente Hunsel, sectie M, nr. 51
Kaartblad:	58C
Coördinaten:	184.322/356.381; 184.390/356.407; 184.361/356.482; 184.292/356.458
Bevoegde overheid:	gemeente Leudal
Deskundige namens de bevoegde overheid:	dhr. J. Stoop
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	33535
ADC-projectcode:	4109530
Periode van uitvoering:	februari 2009
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten, afd. P&B, Amersfoort

---

Samenvatting

In opdracht van Econsultancy BV heeft ADC ArcheoProjecten een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Langvenweg in Hunsel (gemeente Leudal, zie afb. 1 en 2). In het plangebied zullen een woning en een loods gebouwd worden. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

In het bureauonderzoek is de volgende gespecificeerde verwachting opgesteld:

Uit de landschappelijke ligging, in de nabijheid van een (voormalige) beek en ven, blijkt dat het plangebied vanaf het Laat Paleolithicum gunstig is geweest voor jagers-verzamelaars, maar vanaf het Neolithicum minder gunstig voor landbouwers.

In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden. De kans op het voorkomen van de resten is hoog voor jagers-verzamelaars vanaf het Laat Paleolithicum en laag voor landbouwers vanaf het Neolithicum. De archeologische resten komen voor direct aan of onder de bouwvoor. De vondstenlaag wordt verwacht in de eerste 30 cm onder de bouwvoor. Archeologische sporen (uitgezonderd diepe paalsporen en waterputten) worden binnen 50 cm beneden de bouwvoor verwacht. De archeologische resten bestaan hoofdzakelijk uit aardewerk- of vuursteenstrooiingen. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Het complextypen en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens. Door de ontginningen van begin 20^e eeuw is de kans reëel dat het bodemprofiel zodanig sterk verstoord is dat er geen archeologische resten (meer) aanwezig zijn in het plangebied.

Tijdens het booronderzoek is vastgesteld dat de veldpodzolbodem in een deel van het plangebied onder de bouwvoor nog aanwezig is. In de rest van het plangebied is het podzolprofiel opgenomen in de bouwvoor. Vanwege het gebruik als akker zal een eventuele vondstenlaag ook zijn opgenomen in de bouwvoor. Archeologische resten worden daarom vanaf het maaiveld verwacht. Tijdens het veldwerk is aan het maaiveld dan ook een bewerkte vuursteenafslag aangetroffen.

ADC ArcheoProjecten adviseert om een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van een oppervlaktekartering, teneinde de aanwezigheid van archeologische resten nader te kunnen bepalen. De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een Plan van Aanpak (PvA) of Programma van Eisen (PvE).

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren	
Nieuwe tijd	1500 - heden	
Middeleeuwen:	450 - 1500 na Chr.	
Late-Middeleeuwen		1050 - 1500 na Chr.
Vroege-Middeleeuwen		450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. - 450 na Chr.	
Laat-Romeinse tijd		270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd		70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd		12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	800 - 12 voor Chr.	
Late-IJzertijd		250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd		500 - 250 voor Chr.
Vroege-IJzertijd		800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	2000-800 voor Chr.	
Late-Bronstijd		1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd		1800 - 1100 voor Chr.
Vroege-Bronstijd		2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum		2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum		4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum		5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd):	8800 - 4900 voor Chr.	
Laat-Mesolithicum		6450 -4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum		7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum		8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.	
Laat-Paleolithicum		35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum		300.000 - 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum		tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Econsultancy BV heeft ADC ArcheoProjecten een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Langvenweg in Hunsel (gemeente Leudal, zie afb. 1 en 2). In het plangebied zullen een woning en een loods gebouwd worden. Hierbij zal een gebied met een oppervlakte van ca. 650 m² worden bebouwd. Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van een projectprocedure ten behoeve van een wijziging in het bestemmingsplan en was noodzakelijk om te bepalen of bij de voorgenomen activiteiten de kans bestaat dat archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.2 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van het inventariserende veldonderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting.¹ Het inventariserend veldonderzoek vond plaats door middel van een verkennend booronderzoek.

Ten behoeve van het inventariserend veldonderzoek is een plan van aanpak (PvA) opgesteld conform KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie) specificatie VS01 en de geldende beleidsregel van de Staatssecretaris van OCW.²

Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Is er in het plangebied een onverstoord bodem aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte bodemtype?
- Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard en datering hiervan?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn:

- In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Indien de archeologische waarden niet kunnen worden behouden:

- Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het onderzoek vond plaats op 23 februari 2009. Meegewerkt hebben: J. Holl (archeoloog) R. van Lil (prospector) en E. Lohof (senior prospector).

2 Resultaten bureauonderzoek

Op grond van de verzamelde archeologische en aardwetenschappelijke informatie is de volgende gespecificeerde verwachting opgesteld:

Uit de landschappelijke ligging, in de nabijheid van een (voormalige) beek en ven, blijkt dat het plangebied vanaf het Laat Paleolithicum gunstig is geweest voor jagers-verzamelaars, maar vanaf het Neolithicum minder gunstig voor landbouwers.

In het hele plangebied kunnen archeologische resten voorkomen uit alle archeologische perioden. De kans op het voorkomen van de resten is hoog voor jagers-verzamelaars vanaf het Laat Paleolithicum en laag voor landbouwers vanaf het Neolithicum. De archeologische resten komen voor direct aan of onder de bouwvoor. De vondstenlaag wordt verwacht in de eerste 30 cm beneden de bouwvoor.

Archeologische sporen (uitgezonderd diepe paalsporen en waterputten) worden binnen 50 cm beneden de bouwvoor verwacht. De archeologische resten bestaan hoofdzakelijk uit aardewerk- of vuursteenstrooiingen. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Het complextype en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens. Door de ontginningen van begin 20^e eeuw is de kans reëel dat het bodemprofiel zodanig sterk verstoord is dat er geen archeologische resten (meer) aanwezig zijn in het plangebied.

¹ Stiekema 2009.

² Beleidsregel van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 juni 2005, nr. WJZ/2005/26210 (8163), tot wijziging van de Beleidsregels opgravingsbevoegdheid. Het PvA is opgesteld door R. van Lil (prospector) op 20 februari 2009. Het PvA is geaccordeerd door E. Lohof, senior prospector.

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Methoden

De bij het Inventariserend Veldonderzoek toegepaste methoden zijn conform de KNA, versie 3.1, in het bijzonder specificatie VS03 (booronderzoek). Uitgangspunt van het inventariserend veldonderzoek is de gespecificeerde verwachting zoals die is opgesteld in het bureauonderzoek. De strategie voor het veldonderzoek is hierop gebaseerd, alsmede op het voor dit onderzoek opgestelde Plan van Aanpak (VS01).

De rapportage is opgesteld conform specificatie VS05. Tenslotte is een aanbeveling gegeven.

3.1.1 Booronderzoek (VS03)

In het plangebied zijn grondboringen uitgevoerd met als doel het bepalen van de bodemopbouw en eventuele bodemverstoringen. Dit is de verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek.

Het verkennen van de bodemopbouw gebeurt door de bodemtextuur en, indien relevant, bodemkundige horizonten systematisch te beschrijven. Eventuele afwijkingen van de verwachte bodemopbouw zoals vastgesteld op grond van het bureauonderzoek, en andere niet-natuurlijke bodemkenmerken kunnen er aanleiding toe geven om (delen van) het plangebied als verstoord te beschouwen.

Er zijn 5 boringen verspreid over het plangebied uitgevoerd. De boringen zijn uitgevoerd met een 7 cm Edelmanboor tot minstens 25 cm in de C-horizont. Alle boringen zijn gezet tot 100 cm -mv.

De bodemtextuur en archeologische indicatoren zijn beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.³ De X- en Y-coördinaten zijn bepaald aan de hand van de lokale topografie en ingemeten met een meetlint. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen is bepaald aan de hand van AHN-beelden.

3.2 Resultaten

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 3.

Tijdens het booronderzoek is in alle boringen kalkloos, zeer fijn, zwak siltig zand aangetroffen. Onderin het profiel is dit zand lichtgrijs of lichtbruin. De top van deze laag ligt op een diepte van 20 tot 40 cm -mv in de boringen 1, 2 en 4 en op 75 en 85 cm -mv in de boringen 3 en 5. In boring 1 is deze laag onderin zwak grindig.

In boring 3 en 5 bevindt zich hierboven een laag zwak humeus, bruin zand. De top van deze laag ligt op een diepte van 35 à 60 cm -mv. In boring 3 bevindt zich tussen deze laag en de laag eronder een lichtbruine overgangslaag. In boring 5 bevindt zich boven de bruine laag een laag grijs zand, waarvan de top op 50 cm -mv ligt. Deze laag heeft een scherpe ondergrens. Hierboven bevindt zich in boring 5 een matig humeuze, donkergrijze laag, waarvan de top op 30 cm -mv ligt. Deze laag bevat bruine vlekken. In boring 3 en 4 bevindt zich vanaf 20 à 25 cm -mv een 10 cm dikke, vlekkerige laag grijsbruin zand. Het geheel wordt afgedekt door 20 à 40 cm dikke laag matig humeus, donkerbruin zand.

3.3 Interpretatie

Op basis van het bureauonderzoek werden in het plangebied veldpodzolgronden verwacht. In boring 3 en 5 zijn nog resten van het oorspronkelijke podzolprofiel aangetroffen. In boring 3 is een B-horizont aangetroffen en in boring 5 een B-horizont met hierboven een licht omgewerkte E-horizont en A-horizont (oude bouwvoor). In boring 3 en 4 is onder de bouwvoor een omgewerkte laag aangetroffen. Mogelijk is dit een oude akkerlaag. In de rest van het plangebied is onder de bouwvoor direct de C-horizont aangetroffen.

Door het gebruik van het plangebied als akker is de vondstenlaag (deels) opgenomen in de bouwvoor. Daarom kunnen eventuele archeologische resten aan het maaiveld worden verwacht. Tijdens het veldwerk is een oppervlaktevondst gedaan. Het betreft een bewerkte vuursteenafslag. De datering hiervan is onbekend.⁴

³ Bosch 2005; Normalisatie-Instituut 1989.

⁴ gedetermineerd door E. Lohof

4 Conclusies

Is er in het plangebied een onverstoorde bodem aanwezig en zo ja, komt dit overeen met het op basis van het bureauonderzoek verwachte bodemtype?

Op basis van het bureauonderzoek werd een veldpodzolbodem verwacht. In het oosten van het plangebied zijn nog resten van de oorspronkelijke veldpodzolbodem aanwezig. In de rest van het plangebied is het podzolprofiel opgenomen in de bouwvoor.

Zijn er (aanwijzingen voor) archeologische waarden in het plangebied aanwezig en, zo ja, wat is naar verwachting de omvang, ligging, aard, datering en waardstelling hiervan?

Tijdens het veldwerk is aan het maaiveld een bewerkte vuursteenafslag gevonden. Vanwege het gebruik van het plangebied als akker is een eventuele vondstenlaag opgenomen in de bouwvoor en kunnen archeologische resten vanaf het maaiveld verwacht worden.

In welke mate worden deze waarden verstoord door realisatie van de geplande bodemingreep?

Aangezien eventuele resten vanaf het maaiveld verwacht kunnen worden, zullen deze verstoord worden door de geplande bodemingreep. Ook onder de bouwvoor aanwezige archeologische grondsporen zullen door de voorgenomen ontwikkeling bedreigd worden.

Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?

Dit is niet mogelijk.

Indien de eventuele archeologische waarden niet kunnen worden behouden: Welke vorm van nader onderzoek is nodig om de aanwezigheid van archeologische waarden en hun omvang, ligging, aard en datering voldoende te kunnen bepalen om te komen tot een selectiebesluit?

Het advies is een oppervlaktekartering uit te voeren, teneinde de aanwezigheid van archeologische resten te kunnen bepalen en archeologische vindplaatsen te lokaliseren en te begrenzen.

5 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om een inventariserend veldonderzoek uit te voeren door middel van een oppervlaktekartering, teneinde de aanwezigheid van archeologische resten nader te kunnen bepalen en eventuele archeologische vindplaatsen te lokaliseren en te begrenzen. De afstand tussen de loopraaien dient 5 m te bedragen.

De exacte invulling van de werkzaamheden dient te worden vastgelegd in een Plan van Aanpak (PvA) of Programma van Eisen (PvE).

Literatuur

Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).

Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft.

Stiekema, M., 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Langvenweg (ong.) te Hunsel, gemeente Leudal*. Swalmen (Econsultancy Rapport 08111797, conceptversie).

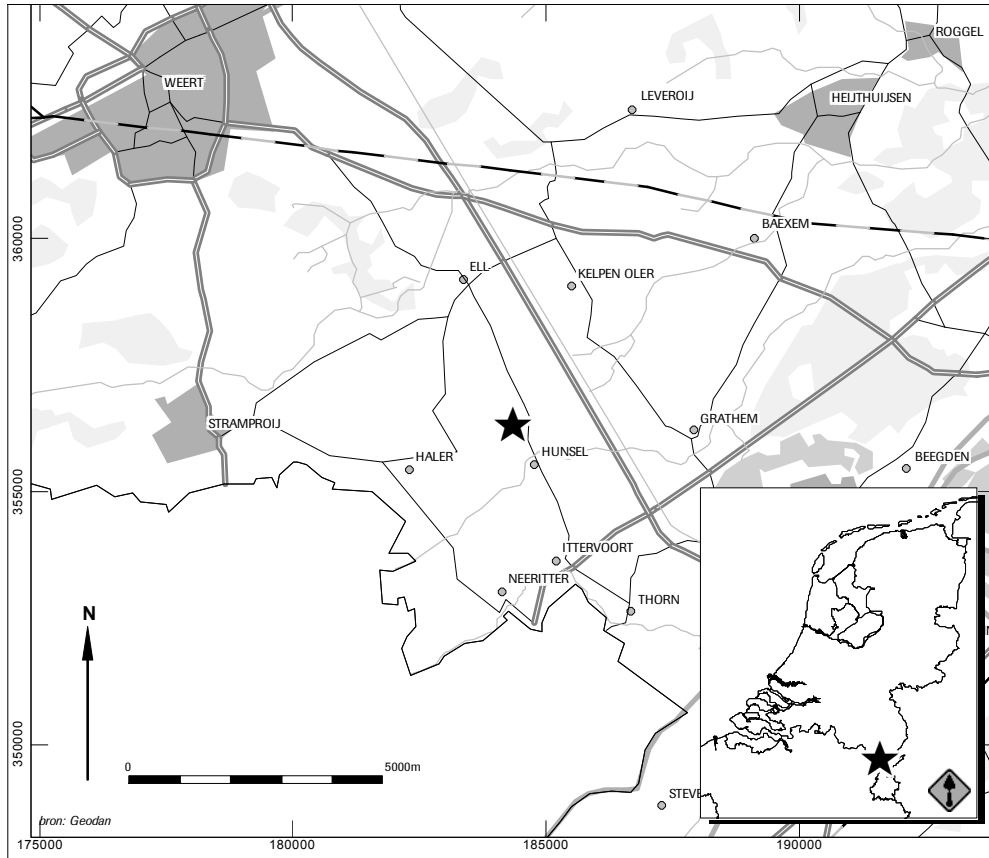
Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1 Locatie van het plangebied

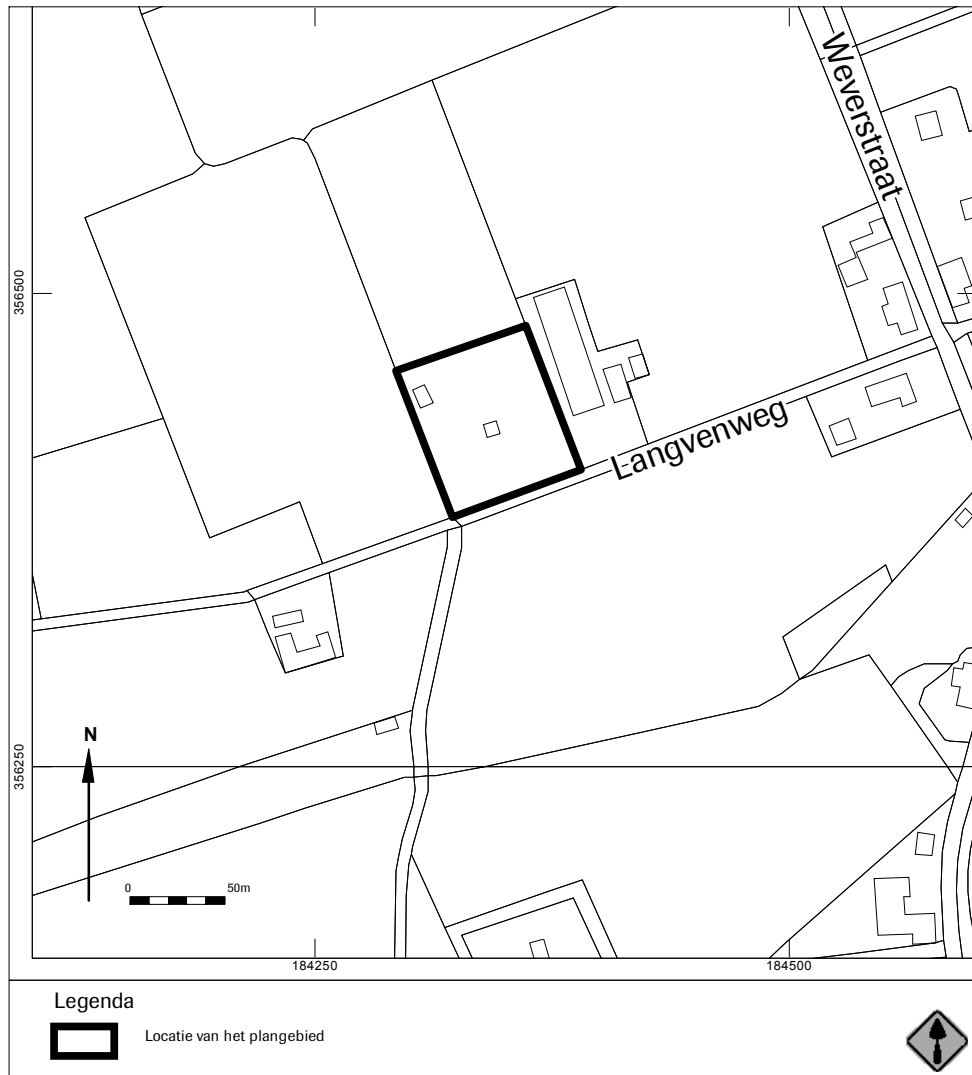
Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Boorpuntenkaart

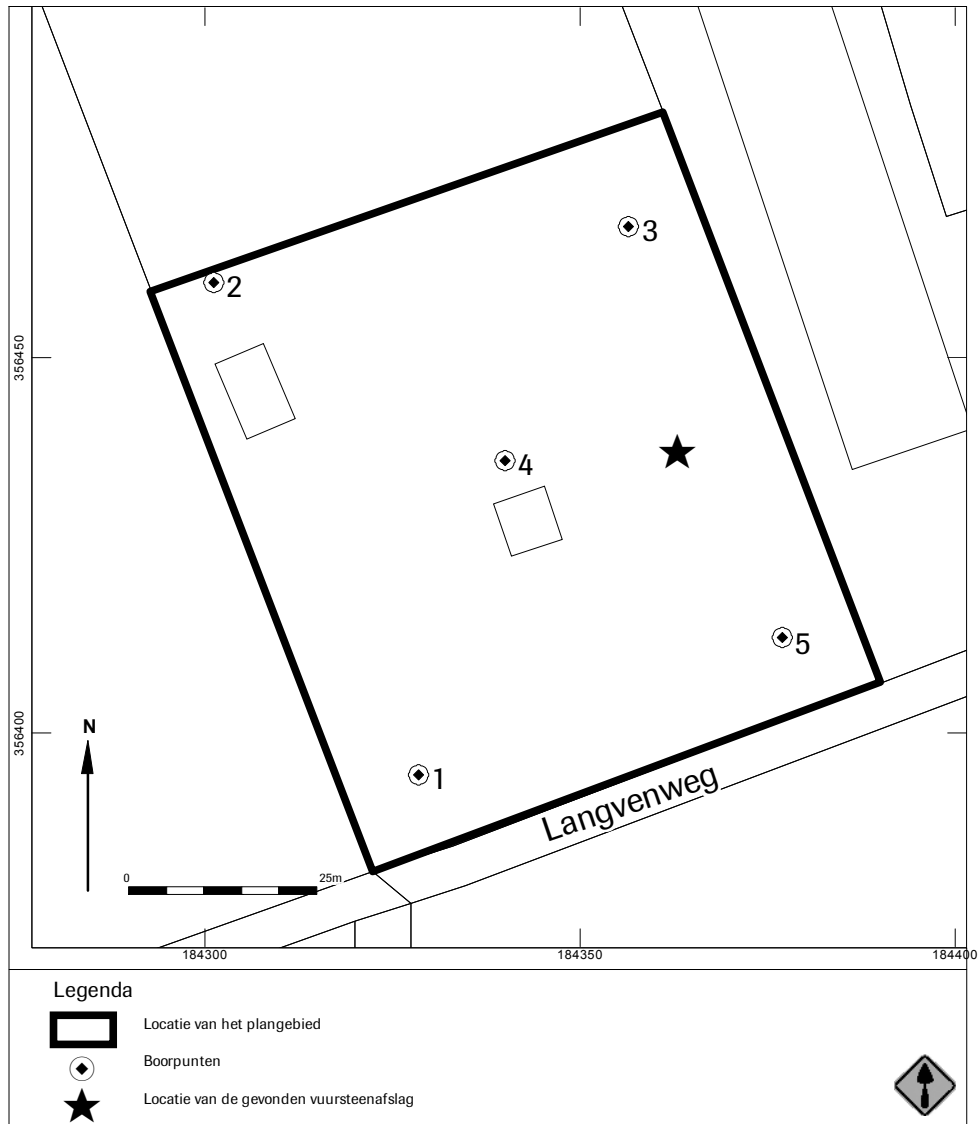
Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied

Afb. 3 Boorpuntenkaart

Bijlage 1 Boorgegevens

nummer	x coördinaat (m)	y coördinaat (m)	maatvleedhoogte (cm)	NAP	bovengrens (cm)	onder (m)	ondergrens (cm)	grondsoort	bijmenging	zandmediaan	kleur	kalkgehalte	nieuwvormingen	antropogene bijnemingen	organische bijnemingen	bodemhorizonten	overig	Lithostratigrafie
1			0	20	70	100	zand	zwak siltig; matig humeus	zeer fijn	zeer fijn	donker-; bruin; licht-; geel-; grijs; licht-; geel-; grijs;	kalkloos kalkloos kalkloos	weinig roestvlekken			C-horizont	bouwvoor	
2			0	40	80	100	zand	zwak siltig; zwak humeus	zeer fijn	zeer fijn	donker-; bruin; licht-; geel-; grijs; licht-; geel-; grijs;	kalkloos kalkloos kalkloos				C-horizont C-horizont	bouwvoor	
3			0	25	35	50	zand	zwak siltig; matig humeus	zeer fijn	zeer fijn	donker-; bruin; grijs-; bruin; bruin;	kalkloos kalkloos kalkloos				B-horizont BC-horizont C-horizont	bouwvoor weinig gele vlekken	
4			0	20	30	70	zand	zwak siltig; matig humeus	zeer fijn	zeer fijn	donker-; bruin; grijs-; bruin; licht-; bruin-; grijs; licht-; wit-; grijs;	kalkloos kalkloos kalkloos kalkloos				C-horizont C-horizont	bouwvoor weinig grijze vlekken; weinig gele vlekken	
5			0	30	50	60	zand	zwak siltig; matig humeus	zeer fijn	zeer fijn	donker-; bruin; donker-; grijs; licht-; grijs; bruin;	kalkloos kalkloos kalkloos kalkloos				A-horizont E-horizont B-horizont C-horizont	bouwvoor bruine vlekken; omgewerkte grond omgewerkte grond; scherpe ondergrens	